
CS-VERSLAG – RIEN DE RUIJTER

Na een winter zonder echte zware stormen, maar wel met veel suppleties, werden er toch weer veel leuke zaken gevonden op onze stranden. Het nu volgende CS-verslag kwam tot stand door meldingen van: Katie van der Wende, Ad Aleman, Sieneke Langelaan, Michiel Schipper, Janny Brand, Strandwacht Petten, André Staal, Rob Dekker, Marja van den Berg, Sandra Huigen, SWG-groep regio Alkmaar, Wilbert Kerkhof en mijzelf.

WIENEN

De strandwacht van Petten meldde op 02-02 een takje vezelwier *Treptacantha (Cystoseira) baccata*. Sieneke Langelaan vond op 04-02 een aantal wieren bij Langevelderslag, en met hulp van Frank Perk kwam ze tot de volgende meldingen: plat rendiergeweiwier *Osmundea pinnatifida*, kruipend kroeswier *Cryptopleura ramosa* (fig. 1: A), puntig boompjeswier *Callithamnion tetragonum* (fig. 1: B), klein buiswier *Vertebrata lanosa*, rood hoorntjeswier *Ceramium virgatum*, klierendig hoorntjeswier *Ceramium secundatum*, tongwier *Hypoglossum hypoglossoides*, rooddonswier *Antithamnion spec.* (fig. 1: C) en kwastwier *Pylaiella littoralis*. Op 20-02 vond ze ook nog hauw-
wier *Halidrys siliquosa* en kernwier *Mastocarpus stellatus*.

Figuur 1. Kruipend kroeswier (A), puntig boompjeswier (B) en een rooddonswier (C) op Japans bessenwier (foto: Sieneke Langelaan).

WORMEN

Katie van der Wende vond op 14-02 op het strandje voor de Brouwersdam naar schatting 100.000 roodbruine eipakketjes van de wapenworm *Scoloplos armiger*. Ad Aleman vond op 22-02 op het strand bij Kwade-hoek drie levende exemplaren van deze soort en maakte er een mooie foto van (fig. 2). Op 11-03 vond Ad een tiental eipakketjes van de gestippelde dieseltreinworm *Phyllodoce maculata* op het strand bij de Brouwersdam.

Ook nog even iets rectificeren. In Zeepaard 82/4-5 (162) staat dat Wim Langbroek de worm *Tubulanus superbus* vond, maar Marco Faasse merkte op dat het daar om de soort *Lineus bilineatus* ging.

Figuur 2. Wapenworm *Scoloplos armiger* (foto: Ad Aleman).

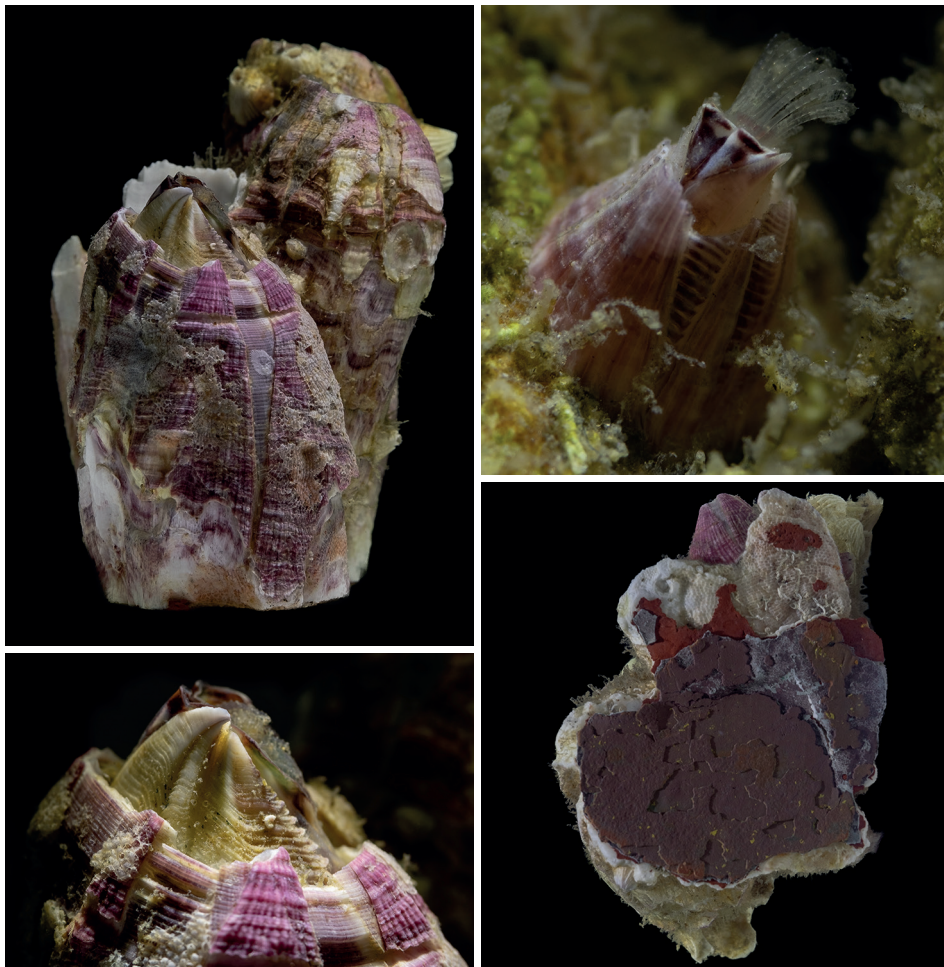
KREEFTAHTIGEN

Op de lijstjes die ik van Sieneke Langelaan kreeg, kwam heel regelmatig de ovaalronde krab *Atelecyclus undecimdentatus* voor. In de periode van 10-02 t/m 18-03 vond ze in de omgeving van de Langevelderslag 20 exemplaren en ook nog 22 schilden (fig. 3). Ikzelf vond van deze soort één schildje bij Kwade-hoek op 27-02.

Op 04-02 vond Sieneke een gewimperde zwemkrab *Liocarcinus navigator* en op 18-02 een mannelijke helmkrab *Corystes cassivelaunus*. Op 12-03 en op 18-03 verzamelde ze een zeetulp *Megabalanus tintinnabulum*. Deze soort wordt ook gemeld door Ad Aleman, maar dat gaat om een westelijk van Goeree-Overflakkee in de Noordzee op een diepte van ca. 40 m met de boomkor opgevist exemplaar (fig. 4), dat gezien de verfstreken waarschijnlijk van een schip afkomt. Zie het artikel 'Uit de diepere geulen' elders in dit nummer.

Figuur 3. Ovaalronde krab *Atelecyclus undecimdentatus* (foto: Sieneke Langelaan).

Figuur 4. Levende zeetulp *Megabalanus tintinnabulum*, opgevisst van de Noordzeebodem, met rechtsonder een detail van de basis met verf (*in vitro* foto's: Ad Aleman).

Rob Dekker stuurde me een lijstje met waarnemingen van het laatste kwartaal van vorig jaar. Hierop staan heel veel soorten van deze groep. Zo meldde hij van 13-11-22 een schildje van het ruig krabbetje *Pilumnus hirtellus*. Van 05-12-22 t/m 14-12-22 worden de volgende soorten gemeld: hoekige krab *Goneplax rhomboides*, blauwe zwemkrab *Callinectes sapidus* (vrij bijzonder), helmkrab *Corystes cassivelaunus*, ovaalronde krab *Atelecyclus undecimdentatus*, burchtenkreeftje *Gilvossius tyrrhenus*, zee kreeft *Homarus gammarus*, blauwpoot zwemkrab *Liocarcinus depurator*, gewimperde zwemkrab *Liocarcinus*

navigator, erwtenkrabbetje *Pinnotheres pisum* en nagelkrab *Thia scutellata*. In bijna alle gevallen betrof het schilden en/of schaarpoten.

WEEKDIEREN

Een klep van de geplooidde zonneschelp *Gari fervensis* werd op 07-10-22 gevonden door Rob Dekker bij paal 11 op Texel. Op 16-10-22 vond Marja van den Berg een doublet van deze soort bij paal 12. En als ze op 03-11-22 samen tussen paal 10 en 12 op het strand zijn, vinden ze nog een klep. Ook een klepje van de kleine boommosseel *Barnea parva* werd er toen opgeraapt. Op 25-11-22 verzamelden ze een klepje van de zandschelp *Mysia undata*, 1x trapgevel *Propebella turricula* en een spoelhoren *Acteon tornatilis*. In de NIOZ-haven vond Rob op 31-10-22 een mossel met daarop het mosdiertje *Conopeum reticulum*. Hierop zaten 10 exemplaren en 8 eisnoeren van de Zuiderzee-schijfslak *Corambe obscura*.

Wilbert Kerkhof deed een leuke vondst op het strand bij Wijk aan Zee toen hij daar op 24-01 een bezoekje bracht. Hij vond namelijk een klein doublet (één klep beschadigd) van de noordkromp *Arctica islandica* (fig. 5).

Michiel Schipper stuurde me ook een lijstje met waarnemingen van vorig jaar. Zo was hij bijv. op 18-10-22 op het strand bij Katwijk waar een suppletie aan de gang was. Hij vond er o.a. veel levende en versdode exemplaren van het zaagje *Donax vittatus*, de otterschelp *Lutraria lutraria*, de venusschelp *Chamelea striatula*, de halfgeknotte strandschelp *Spisula subtruncata*, de tepelhoren *Euspira catena* en de gevlochten fuikhoren *Tritia reticulata*. Op 07-01 van dit jaar was hij bij Bergsediepsluis en vond daar o.a. drie kleppen van de Aziatische arkschelp *Anadara kagoshimensis* en een stekelhoren *Ocenebra erinaceus*.

Van André Staal kreeg ik o.a. een lijstje met waarnemingen van Ameland. Zo vond hij op 20-01 bij paal 17 twee kleppen van de pholade *Pholas dactylus*. Op 22-01 waren dat bijv. 15x groot tafelmesheft *Ensis siliqua*, 1x messchede

Figuur 5. Noordkromp *Arctica islandica* (foto: Wilbert Kerkhof / Knorhaan 80: 7).

Solens marginatus, 1x stevige platschelp *Arcopagia crassa*, 1x noordhoren *Neptunea antiqua* en 1x penhoren *Turritella tricarinata*. Een dag later waren dat o.a. 1x bonte mantel *Mimachlamys varia*, 1x noordkromp *Arctica islandica*, 1x grote zwaardschede *Ensis magnus*, 3x mediterrane mossel *Mytilus gallo-provincialis* en opnieuw 2x *Pholas dactylus*. Ook lagen er die dagen honderden muiltjes *Crepidula fornicata* op het strand.

Tijdens de strandwacht op 02-02 bij Petten werd er door de deelnemers een blauwe plastic jerrycan gevonden. Hierin zaten naast eikapsels van wulken *Buccinum undatum* ook een paar levende dekschelpen. Het bleken groene dekschelpen *Pododesmus squama* te zijn. Ook zat er een ongekleurd koffieboontje *Trivia arctica* in met resten van het diertje.

In een beetje gruis dat ik op 17-02 meenam van het strand bij Petten zaten o.a. 1x kleine astarte *Goodallia triangularis*, 1x geribd zeeklitschelpje *Montacuta substriata*, 29x kleine platschelp *Asbjornsenia pygmaea*, 8x gewone paperschelp *Thracia phaseolina* (juvenile klepjes), 24x dwergdrijfhorentje *Pusillina inconspicua*, 33x stomp traliehorentje *Parthenina sarsi* en een bijzonder soort schepje: *Philine angulata* (fig. 6). Tussen wat aangroei op een plastic voorwerp vond ik nog drie levende doubletjes van de gemarmerde streepschelp *Musculus subpictus* en een geribd ammonietslakje *Ammonicera rota* (fig. 7).

Figuur 6. Het schepje *Philine angulata* (foto: Rien de Ruijter).

Figuur 7. Geribd ammonietslakje *Ammonicera rota* (foto: Rien de Ruijter).

Op 28-02 verzamelde ik wat gruis op het Nollestrand bij Vlissingen waaruit een flink aantal soorten (77) werd gehaald. Dat waren o.a. 20x wit munt-schelpje *Hemilepton nitidum*, 3x wit holteschelpje *Kellia suborbicularis*, 1x *Glibertia pumila*, 188x drietandschelpje *Epilepton clarkiae*, 87x scheef bultschelpje *Altenaeum dawsoni*, 6x prismatische dunschaal *Abra primatica*, 12x Noorse rotsboorder *Hiatella arctica* en 2x steenboorder *Gastrochaena dubia*. Verder nog 6x blauwgestrepte schaalhoren *Patella pellucida*, 1x platte cirkelhoren *Circulus striatus*, 8x stomp buishorentje *Caecum glabrum*, 1x geruit spieshorentje *Graphis albida*, 1x *Raphitoma hystrix*, 3x klein traliehorentje *Spiralinella spiralis*, 21x gewoon muizenootje *Myosotella myosotis*, 1x meertandig muizemoortje *Myosotella denticulata* en 1x wit muizenootje *Leucophytia bidentata*.

Leden van de SWG-groep regio Alkmaar waren op 12-03 op het Hondsbossche strand en ook die vondstenlijst werd behoorlijk lang. Nu volgen een paar leuke vondsten: 1x asgrauwe tolhoren *Steromphala cineraria*, 1x ruwe schaalhoren *Patella ulyssiponensis*, 1x melkweit traliedrijfhorntje *Alvania lactea*, 1x kleine fuikhoren *Tritia varicosa*, 1x melkwitte arkschelp *Striarca lactea*, 6x kleine astarte *Goodallia triangularis* (1x doublet), 6x scheve hartschelp *Parvicardium exiguum*, 4x kleine zwaardschede *Ensis ensis*, 4x grote zwaardschede *Ensis magnus* en 3x sabelschede *Phaxas pellucidus*.

Figuur 8. Gevlochten fuikhoren levend op strandpaal (foto: Sieneke Langelaan).

Een vreemde vondst van Sieneke Langelaan is die van drie levende wijngaardslakken *Helix pomatia*. Ze vond een exemplaar op 17-03, op 18-03 en op 20-03 op locaties noordelijk en zuidelijk van de Langevelderslag. Op 29-03 vond ze er nog één samen met 3x wenteltrapje *Epitonium clathrus*, een nog levende venusschelp *Chamelea striatula*, een levende gevlochten fuikhoren *Tritia reticulata* op een strandpaal (fig. 8) en zeven eikragen van de tepelhoren *Euspira catena*.

STEKELHUIDIGEN

Sandra Huigen meldde op 28-01 van het strand bij Petten (nabij de suppletie) 3x kleine slangster *Ophiura albida* en 1x ingegraven slangster *Acrocnida brachiata*. Op 27-02 zag Sieneke Langelaan bij de Langevelderslag heel veel levende zeesterren *Asterias rubens* op het strand. Ze fotografeerde een exemplaar dat zijn/haar maag naar buiten had geperst (fig. 9). Ad Aleman vond op 11-03 een aantal levende slangsterren *Ophiura ophiura* op het strand voor de Brouwersdam. Eén van die beestjes wilde snel weer naar het water (fig. 10).

Figuur 9. Zeester met naar buiten gestulpte maag (foto: Sieneke Langelaan).

Figuur 10. Slangster aan de wandel (foto: Ad Aleman).

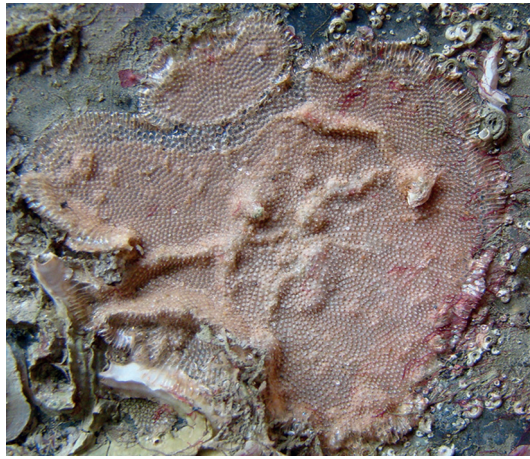
MOSDIERTJES

Op 17-02 liep ik weer een keer mee met de strandwacht bij Petten. En omdat tegenwoordig gelukkig veel plastic wordt opgeruimd van het strand, kijk ik wel eens in de afvalbakken die langs de duinrand staan, om te zien of er nog een plastic voorwerp ligt dat begroeid is met mosdiertjes. Dat was deze keer gelukkig het geval en dat leverde de volgende waarnemingen op: 3x geitenhoornmosdiertje *Crisidia cornuta*, 1x *Crisia aculeata*, 8x *Callopora lineata*, 7x kruipend mosdiertje *Scrupocellaria reptans*, 3x *Celleporella hyalina*, 1x *Escharoides coccinea*, 1x *Escharella variolosa*, 12x *Schizomavella hastata* (fig. 11), 3x *Schizomavella linearis*, 1x *Schizomavella cuspidata*, 7x *Watersipora subatra*, 2x *Cryptosula pallasiana*, 8x *Microporella ciliata*, 10x *Celleporina caliciformis* en 1x *Turbicellepora avicularis* (de getallen staan voor het aantal kolonies). Op 01-03 raapte ik bij Bergsediepsluis een klep

op van de Filipijnse tapijtschelp *Ruditapes philippinarum* met daarin een kolonie *Pacificincola perforata*.

GEWERVELDEN

Op 11-01 vonden Jacob en Rina Jes een levende maanvis *Mola mola* op het strand bij Wijk aan Zee. Het dier werd met vereende krachten naar dieper water gesleept waarna het de Noordzee weer in zwom. Bij Petten werd op 12-01 een nog levend kort-snuitzeepaardje *Hippocampus hippocampus* gevonden door Janny Brand. Het beestje is uiteindelijk terechtgekomen in een aquarium bij Ecomare op Texel.

Figuur 11. Het mosdiertje *Schizomavella hastata* (foto: Rien de Ruijter).

e-mailadres van de CS-man: rien-tien@ziggo.nl
